

A csönd

Egyedül vagyok, gondolataimba mélyedve emlékezek vissza a szeptember 30-án hallott zongorahangversenyre. A hétköznapok fölött álló varázslatos estéről nehéz hiteles és rövid beszámolót írni, hiszen egyszerű zeneiskolai tanárként csak a saját, megélt élményeimen keresztül fogalmazhatom meg az eddig megszerzett porszemnyi szakmai ismereteim tükrében, és ez bizony kevés. Szüksége van bárkinek is a közhelyek puffogatására, a melléknevek legfelső fokának állandó használatára, a művek mélyéig hatoló elemzésre a vasárnapi csoda felidézésénél? Úgy gondolom, hogy nem. Ezért ez az írás csupán egy köszönet és hála szeretne maradni, amely a zeneművészet egyik nagyságához szól.

Április óta gyermeki izgalomban éltem a koncertjegyem társaságában, mert a kismartoni hangverseny igazi zenei csemegének ígérkezett, emellett az a gondolat, hogy Haydn mester világába csöppenhetek bele, láthatom az Esterházy-család főúri kastélyát, elképzelhetem az akkori muzsikuskok életét: felért egy időutazás ígéretével.

Az őszi napfényt, a pezsdítő szél érintését, a millió színben pompázó virágokat, a sétát kastélyparkban, a Haydn-ház felkeresését... mind-mind ajándéknak éreztem. Tulajdonképpen már ekkor az esti programra készülődtem, mert a tanácsot megfogadva a Szépre rácsodálkozás kitöltötte a délutánomat.

És eljött a várva-várt pillanat. Kitérült a koncertterem ajtaja. Emlékszik valaki gyermekkorából a plafonig érő karácsonyfára, a sejtelmes fényekre, a titokzatos ajándékok felfedezésének izalmára? Talán valami hasonlót éreztem a széksorok között lépdelve: olyan örömet és kíváncsiságot, amely csak a gyermekeké, de egy pillanatra én is újból átélhettem. A hatalmas tér, a falfestmények, a görög mitológiai történeteket megjelenítő freskók, a meleg színek, a színpad központi helyét elfoglaló mahagóni Bösendorfer zongora és a zsúfolásig megtelt nézőtér mind-mind Haydn kései 1794-1795-ben komponált szonátaíra (Hob. XVI: 50, Hob. XVI: 51, Hob. XVI: 52), Schubert B-dúr szonátájára (D. 960) és később a ráadások között felcsendülő újabb Schubert és Bartók művek (C-dúr rondó és Gyermekeknek II. kötetéből a Kanásztánc) hangjaira vártak.

Mennyi pazar, sziporkázó téma, karakter, csillogó díszítés, életigenlés és erő, mennyi emberi fájdalom, panasz, kétségbeesés, borzongás és mennyi móka, kacagás bújik meg a klasszikus

remekművekben! Mintha egy különleges könyv lapjait lapozgatnánk és a különböző történetek részeseivé válnánk! A Nagy Mesélő nem engedi el a kezünket, illetve a fülünket a szonáták különböző tonalitása között sem, mert diszkréten, szelíden egy-egy csöppnyi összhangzattani átvezetés segítségével juttatott el mindenkit az egyik helyszínről a másikra. A hangszer, mint egy barát, akivel beszélgetni lehet, mint egy hűséges társ, akit szeretni lehet, szintén főszereplője volt az estének, ezért a gesztus, amikor a beszélgetőpartner enyhe meghajlással köszönte meg a közös kalandot, az eszmecsere nekem természetes és megindító volt.

A koncert felidőzéséből mégis egy pillanatot szeretnék kiragadni, és ha lehetséges lenne, befőttes üvegbe zárni, féltékenyen megőrizni, és később újra rácsodálkozni, ismét megélni. Ez a ráadások között szereplő A-dúr szonáta fájdalmasan gyönyörű II. tétele (D. 959) Schuberttől. Pontosabban fogalmazva az azt követő csönd, mely nagyon-nagyon hosszú volt, mégis pontosan annyit éreztem szükségesnek. Erre az időre tökéletesen együtt rezgett a hallgatóság Schubert zenéjével. Senki sem versenyzett a tetszésnyilvánítás első helyéért. Csak halkán jegyzem meg, hogy a tapsolást amúgy sem szeretem a hasonló földöntúli másodpercekben, mert számomra a dallamok szépségét, az átélt csodát töri meg ez a lárma.

Nos, én ezt a mély, tökéletes, önmagunkat kereső csöndet, a többszáz embert összekovácsoló csodálatot, tiszteletet tartom meg emlékeimben és a reményt, hogy lesz még lehetőségem hallani további koncerteken Sir Schiff András nagyszerű zongorajátékát.

Szeged, 2018. október 4.

Sigmondné Erős Andrea